

Inbreng CDA Kaderdebat 9 juli 2019

We hebben het in de uitgebreide gecombineerde forumvergadering al gehad over het grote tekort wat zich het afgelopen jaar aftekent en vooral over de verrassing die dit heeft opgeleverd. Daar waar vorig jaar het vorige college immers nog uitging van een positief resultaat 2018 en stevige overschotten voor de rest van deze raadsperiode. Ik ga dit niet herhalen voorzitter, alhoewel ik benieuwd was (en eigenlijk nog steeds) naar de reactie hierover van andere partijen.

De belangrijkste vraag is echter hoe wij dit soort verrassingen in de toekomst kunnen voorkomen. En aangezien de accountant nog geen goedkeuring aan de jaarrekening 2018 heeft kunnen geven, moeten de vragen die dit alles oproept over de sturing van het college vorig jaar en de eerste maanden van dit jaar, wat mij betreft dan maar even wachten. Vandaag blikken wij vooruit in het Kaderdebat.

En natuurlijk moet er nu bezuinigd worden. Wat vorig jaar als nieuw beleid werd gepresenteerd, moet nu in de ijskast en ook andere uitgaven moeten kritisch tegen het licht worden gehouden. Het college heeft in korte tijd al een goede eerste aanzet gegeven en is nog steeds bezig om met behulp van de ambtelijke organisatie meer kostenposten te vinden die het resultaat voor 2019 naar nul kan terugbuigen. Wij juichen dat toe. Zeker omdat zij daarvoor heel goede uitgangspunten formuleert.

In lijn daarmee wil het CDA - als het om de uitgangspunten voor 2020 gaat - vooral bezuinigen op consumptieve uitgaven. Wat ik daarmee bedoel is vooral kritisch kijken naar de effectiviteit van structurele uitgaven in het sociale en culturele domein. Kijk bijvoorbeeld naar kosten die wij maken om meer kiezers naar de stembus te krijgen. Het resultaat was er niet naar. Ik zou zeggen – mensen zijn zelf oud en wijs genoeg om te bepalen of ze stemmen, laat staan op wie. Stop dus met die bevoogding. Schrap die kostenpost.

Een belangrijk moment wordt daarom straks de herijking van de Rijswijkse subsidieverordening. Geen neergang over de hele linie, maar wel opnieuw keuzes maken. Stoppen met te vanzelfsprekende jaarlijkse subsidies die niet lonen en doorgaan of beginnen met veelbelovende initiatieven.

Het CDA wil namelijk wel blijven investeren in onze gemeente. Investeren in de Rijswijkse economie, investeren in onze fysieke leefomgeving en investeren in sociale cohesie. Door te kiezen voor kwalitatieve woningbouw, en te investeren welzijns- en sportactiviteiten die juist voorkomen dat er steeds meer beroep wordt gedaan op maatschappelijke ondersteuning, gezondheidszorg en sociale uitkeringen. Dat klinkt natuurlijk fantastisch, maar hoe doe je dat? Ik noem vier voorbeelden:

1. Jeugdzorg.

Het gaat er bij ons niet in dat 10% van onze jeugd in het circuit van de jeugdzorg belandt. Denk aan Lubbers die begin jaren '90 zei: Nederland is ziek. Hij doelde op de vanzelfsprekende groei naar 10% werknemers in de WAO. Hij accepteerde dat niet als een natuurverschijnsel. En wij moeten 10% in de jeugdzorg niet als zodanig beschouwen. Het is primair de verantwoordelijkheid van ouders die kinderen op de wereld zetten, om daar ook goed voor te zorgen. Niet die van scholen, niet die van sportclubs, niet die van de politie of het maatschappelijk werk. Alleen daar waar ouders dit door speciale omstandigheden echt niet alleen kunnen, zijn andere instanties van belang bij het signaleren, het doorverwijzen en het zo nodig bieden van specialistische hulp. Het CDA ziet niet veel in nieuwe instanties of coördinerende tussenlagen. Wel vinden wij dat voorkomen beter is dan genezen. En we wachten ook niet tot de minister alle tekorten wel komt oplossen, want dat gaat niet gebeuren. Wij moeten zelf het schip keren. Om te beginnen dienen we samen met PvdA en Wij. een motie in om de wethouder van Onderwijs samen met het veld te laten onderzoeken in hoeverre scholen in een vroeg stadium gemakkelijker problemen kunnen signaleren, opdat snel en adequaat kan worden gehandeld en zo wellicht in veel gevallen specialistische en dus dure vormen van

jeugdzorg kunnen worden voorkomen. Want 10% is gewoon te veel. (En kies als gemeente je acties gericht en doeltreffend. Stop met projecten rond jongeren als je ze er met de haren bij moet slepen, zoals bij het jongerendebat bij de verkiezingen. En stop met acties als deelname alleen uit een segment van onze samenleving komt die de educatie ook zelfstandig afkan. Daar ligt geen taak voor de gemeente)

2. Sociale woningbouw.

Deels als voorschot op discussie Rijswijk Buiten, maar ook op andere plaatsen waar woningbouw ontwikkeld wordt. Er zijn een aantal redenen om daar voorlopig te stoppen met sociale woningbouw. Daar hebben we in het verleden al genoeg ruimte voor gegeven, vooral voor woningzoekenden uit Den Haag. Wij willen nu volledig inzetten op kwalitatieve woningen voor Rijswijkse woningzoekenden in het goedkopere middensegment en luxere woningen. Dat heeft massa's voordelen. Het is niet alleen beter voor de opwaardering van bijvoorbeeld De Boogaard. Sociale woningbouw is gewoon hartstikke duur voor de gemeente. Zonder forse financiële injecties van gemeenten via de grondkosten lukt het corporaties niet om te bouwen. Het niet halen van de prestatieafspraken nieuwbouw is dan ook een landelijke trend. Daarnaast wordt ook in Rijswijk de nieuwe woonruimteverordering van kracht. Rijswijk kan daarmee gaan sturen. In navolging van Den Haag kan ook hier de huurgrens omhoog naar dat goedkope middensegment tot zo'n €900 per maand. Als wij dat in Rijswijk ook doen, kunnen we serieus gaan werken aan doorstroming. Gebruik in plaats van die kostbare nieuwbouw nou eens je bestaande sociale woningvoorraad om daar écht die doelgroep te huisvesten. En laat corporaties zich focussen op onderhoud in plaats van nieuwbouw. Dat is hard nodig gelet op de signalen die onze fractie bereiken van huurders over de slechte toestand van hun woningen. En zo kunnen corporaties tot slot ook nog eens gaan voldoen aan Europese regels die scheef wonen uiteindelijk genadeloos gaan afstraffen. Bouw dus in het middensegment zowel koop als huur. Daar is schreeuwende behoefte aan en het levert via doorstroming dubbel zoveel huisvesting op voor onze inwoners. Dat is investeren in Rijswijk met effect voor de leefbaarheid én voor de gemeentelijke financiën. Ik vind het te vroeg voor een motie, laat

staan besluitvorming, maar ik hoop dat de wethouder dit plan wil meenemen in de lokale regels voor woonruimteverdeling.

3. Duurzaamheid en energietransitie

Het CDA vindt dit belangrijk, maar wil dat Rijswijk nu breekt met het beleid om hierin haantje de voorste te willen zijn. Voor de troepen uitlopen als gemeente levert als beloning een trots artikeltje op in het VNG magazine, maar kost je eigen belastingbetalers meer dan je lief is. Dus niet meer de eerste willen zijn met uiterst innovatieve gras- en groenbedekking op schuine jaren-30 daken die tonnen kosten en dan na een jaar in elkaar zakken. Wij hebben nu eenvoudig geen geld meer voor dit soort peperdure experimenten. En ook bij de energietransitie zullen we concreet, adequaat en behoedzaam te werk moeten gaan. In het voetspoor van landelijke besluitvorming en van gemeenten die vóór ons het spits afbijten. Geen Global Goals meer, maar Rijswijkse doelen voor Rijswijkse inwoners!

4. Ontwikkeling van De Boogaard.

Ik ben blij dat het college hier niet op bezuinigt. Dit is een zaak mag niet mislukken. Pasgeleden stond er een alarmerende analyse in het FD over dit winkelcentrum. Tegelijk bereikte ons ook weer goed nieuws van de provincie, althans van de CDA fractie in de Staten. Zij spraken zich duidelijk uit voor een duurzame oplossing voor het toenemend verkeer aan de Beatrixlaan. Het is er op of er onder. Wat ons betreft gaat het verkeer er onder en De Boogaard er bovenop. Versterk dus dat overleg in de regio, ik kan het niet vaak genoeg zeggen. Richt de bestuurlijke netwerken daar op in, maar richt ook de ambtelijke organisatie daar op in. Geen bezuiniging dus op onze organisatie, maar wel verbetering daarvan. Haal de professionele netwerkers en specialisten in huis om met behulp van provincie en Rijk het Woonconvenant ook voor Rijswijk optimaal in te vullen. Alleen door te investeren in een aantrekkelijke leefomgeving wordt Rijswijk een economisch en sociaal sterke gemeente. En dát – voorzitter - verdient zichzelf terug.